

ningen af de till Upsala universitet hörande hemman, och Utskottet icke heller på annan väg haft sådana att tillgå, anser jag för min del, att Utskottet borde tillstyrka Kammaren, att, med vidhållande af sitt vid förra riksdagen i enahanda ämne fattade beslut, lemna motionen utan vidare afseende“.

N:o 36.

Ank till Riksd. Kansli d. 13 April 1869, kl. 11 f. m.

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5,
med anledning af Herr Sven Nilssons motion (N:o 80),
om vidtagande af åtgärder för att från Danmark
utfå åtskilliga der befintliga handlingar och kartor.*

Uti omförmälda motion har Herr *Sven Nilsson* föreslagit, att Riksdagen måtte “hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om vidtagande af åtgärder för utfående från Danmark af der befintliga handlingar och kartor rörande provinser, som förr tillhört detta rike, för att inom landet på lämpliga ställen, helst i de provinser dokumenterna angå, förvaras och allmänheten tillhandahållas“; och har motionären till stöd härför anfört: att i Köpenhamn funnos, såsom allmänt känt vore, en mängd handlingar, deribland äfven kartor, som angingo från Danmark till Sverige afträdda landskap; att, på derom af Kongl. Maj:t meddeladt uppdrag under åren 1845 och 1846 uppgjorts förteckning öfver 7,545 särskilda i Kongl. Danska geheimarkivet förvarade handlingar, som röra landskapen Skåne, Halland, Blekinge, Gotland, Bohuslän och Jemtland; att det vore uppenbart, att dessa dyrbara handlingar och hvad mera sådant som funnes i Danmark rörande fordna Danska men nu Svenska landskap, vore af stor vigt ej endast för rättsförhållandena i berörda landskap, utan ock för deras historia och minnen, hvaremot dessa handlingar numera hade ett ganska ringa, om ens något värde för Danmark; att genom edsfördragen i Roskilde den 26 Februari 1658 och Köpenhamn den 27 Maj 1660, då Danmark till

Sverige afträdde åtskilliga landskap, Danmark tillika förband sig att öfverlemna de handlingar, som dessa landskap angingo; att Sverige således hade obestriddig, på traktater grundad rätt till utbekommande af hvad som rörer de då afträdde landskapen; men att, under så intima och vänskapliga förhållanden som nu råda mellan båda ländernas Konungar och folk, denna rätt knappt torde behöfva återopas för utbekommande af ifrågavarande handlingar.

De återopade fredsfördragen innehålla uti förevarande hänseende: det i *Roeskilde* uti 10:de punkten: "Det är ock derhos aftalt, att när fästningarne och landen inrymmas Kongl. Maj:t och Sveriges fullmäktige, att då tillika hvad efterrättelse och dokumenter, som finnas vid handen om ländernas och deri liggande godsens lägenheter, räntor och ingäld, så ock om gränsorna, råmärken och byskillnaden, samt, hvad justitien angår, sådana skrifter, jordeböcker och underrättelser tillika öfverantvardas skole." — — — — —

samt det i *Köpenhamn* uti 14:de punkten enahanda bestämmelse som den nyss anförda, allenast med den skilnad att efter orden "öfverantvardas skole" är infördt: "*såvida de finnas kunna och icke allerede öfverlemnade äro.*"

Sedan Kongl. Maj:t, genom skrifvelse till Öfverdirektören vid landtmäteriet den 16 Oktober 1844, uppdragit åt förste landtmätaren i Malmöhus län, sedermera Generaldirektören L. B. Falkman att uti geheimearkivet i Köpenhamn "genomgå och upprätta fullständig förteckning öfver der befintliga handlingar, som kunna angå provinserna Skåne, Halland och Blekinge, på det att sedermera, vid förefallande behof, af dylika handlingar må kunna erhållas del", så har denne upprättat sådan förteckning såväl öfver de i motionen omförmälda, uti geheimearkivet förvarade 7,545 handlingar, hvilka angå ej blott Skåne, Halland och Blekinge, utan samtliga de af Danmark till Sverige afträdde landskap, som ock en stor mängd handlingar förvarade i Kongl. Rentekammararkivet i Köpenhamn.

I sammanhang med frågan om förordnandet för Förste Landtmätaren Falkman, hemställde Öfverdirektören för landmäteriet, med anledning af en framställning från Falkman, att Kongl. Maj:t måtte låta i ministeriel väg föranstalta, att de i Kongl. Danska geheimearkivet förvarade handlingar, som uteslutande angingo Svenska provinser, fingo till Svensk myndighet utlemnas, samt att sådana, som voro oskiljbara från akter, hvilka tillika rörde Danska besittningar, med noggranhet blefvo genomsedda och, såvidt de för Svenska undersåter funnos vara af väsendtlig vikt, upptagna å en förteckning, hvilken sedermera kunde tjena till ledning vid förekommande frågor om handlingars reqvirerande från nämnda arkiv; och meddelades derå, genom ofvanomförmälda nådiga bref, det svar, att Kongl. Maj:t "icke ansett lämpligt att nu, efter så lång tids förlopp, affordra Kongl. Danska regeringen de ifrågavarande provinser rörande handlingar, hvilka till följd af fredssluten bort till Svenska regeringen utlemnas".

Utan att ingå i bedömande huruvida eller i hvad mån bestämmelserna i Roeskildska och Köpenhamnska fredssluten lämpligen kunna, i en framställning till Kongl. Danska regeringen uti ifrågavarande syfte, åberopas till stöd för densamma, anser emellertid Utskottet det vara synnerligen önskligt att åtgärder vidtagas för att ifrågavarande handlingar eller åtminstone så stor del deraf, som kan anses vara af någon vigt för innevånarne i de landskap, hvilka de angå, må kunna finnas här inom landet tillgängliga; och får Utskottet alltså hemställa:

att Kammarerna måtte besluta en underdånig skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder, för att de i Kongl. Danska geheimearkivet och andra under offentlig vård stående samlingar i Danmark förvarade handlingar, hvilka angå något eller några af de Svenska landskap, som förr tillhört Danska riket, må åtminstone till så stor del deraf, som kan anses vara af någon vigt för innevånarne i dessa landskap, kunna utfås, helst i original, men, derest och i den mån alltför stora svårigheter häremot möta, uti bestyrkta afskrifter, samt att Kongl. Maj:t sedermera täcktes förordna om lämpligaste sättet för dessa handlingars förvarande här i landet.

Stockholm den 13 April 1869.

På Utskottets vägnar:

Alb. Lindhagen.
